

(27)	Rj	.2	TAK Taktro (undertak). Sponplater	NBI (27).222
tak	sponplater	bærende plater		

Oktober 1969

CDU 69.024

0 GENERELT

- 01 Dette blad beskriver bruk av sponplater som bærende underlag for papp og shingel og som undertak når tekkingen er lagt opp på selvbærende lekter.
- 02 Det arbeides for tiden med en Norsk Standard for sponplater. Samtidig prøver man å få i stand en frivillig kontrollordning som omfatter samtlige sponplatefabrikker i landet. Dette vil gi en bedre kvalitetsgaranti og gjøre det lettere å velge riktig platekvalitet i hvert enkelt tilfelle enn det er i dag.
- 03 Sponplater brukt som taktro skal være godkjent av Kommunal- og arbeidsdepartementet. Til alle godkjennelsene er det knyttet betingelser både med hensyn til platenes kvalitet og bruksmåte.
- 04 Byggeforskriftene av 1969 krever at undertak for papp og shingel skal ha en viss stivhet og styrke som bl. a. skal sikre at tekkingen ikke skades av platens nedbøyning, og at det ikke dannes bakfall som forårsaker skadelige vannansamlinger. Når platene dimensjoneres og legges etter retningslinjene i dette blad, vil taktroen tilfredsstille byggeforskriftenes krav.
- 05 Sponplater med liten fuktbestandighet må bare brukes på tak hvor det er praktisk mulig å beskytte taket effektivt mot nedbør i byggeperioden og hvor takkonstruksjonen gir full sikkerhet mot nedfukting av platene.
- 06 Det henvises til følgende Byggdetaljblad:
NBI(27).221 Tak. Taktro (undertak). Kryssfinérplater
NBI(27).011 Tak. Frittbærende fagverkstakstoler for skrå tak
NBI(27).012 Tak. Frittbærende fagverkstakstoler for flate tak

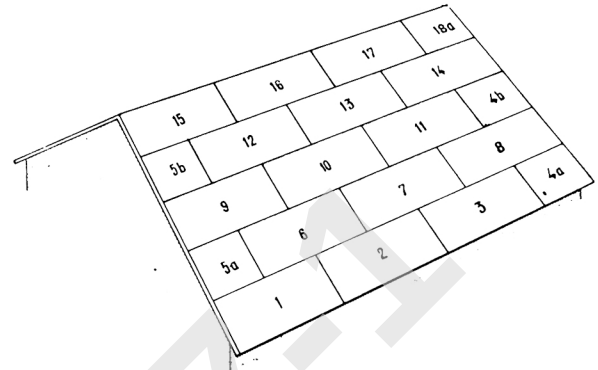

Fig. 32.
Plan av tak hvor alle plater er inntegnet og nummerert
Om nødvendig skrives platenes mål på tegningen.

- 113 Følgende nominelle tykkelser vil være aktuelle til bruk som taktro:
10 mm, 13 mm, 16 mm og 19 mm.

- 12 Stift X(20)
Platene stiftes med firkantet, forsinket trådstift eller spesialstift for sponplater.

2 DIMENSJONERING

- 21 Det er i det følgende regnet med plater av beste kvalitet. Norsk Standard for sponplater vil sannsynligvis bl. a. inneholde tallmessige krav til elastisitetsmodul, bøyefasthet og tverrstrekkfasthet.
- 22 Når tekkingen er lagt opp på selvbærende lekter, kreves følgende minste platetykkelser:

Senteravstand mellom sperrer, åser o. l.	Platetykkelse
600 mm	10 mm
900 mm	13 mm
1200 mm	16 mm

- 23 Når taktroen danner bærende underlag for papp og shingel, kan platen dimensjoneres etter følgende tabell som forutsetter snølast 150 kp/m²:

Takhelling tg α	Senteravstand	Minste platetykkelse	
		600 mm	900 mm
tg α $\geq$ 1:20		16 mm	19 mm
1:50 $\leq$ tg α < 1:20		16 mm	—
tg α < 1:50		19 mm	—

1 MATERIALER

11 Sponplater Rk2

- 111 Sponplatenes egenskaper er i første rekke avhengig av type og mengde lim som er brukt ved produksjon av platene. Den limtypen som for tiden er mest alminnelig, er urealim. Plater limt med urealim har relativ liten fuktbestandighet, dvs. stivheten og styrken blir vesentlig redusert når fuktinnholdet kommer over en viss størrelse. Plater limt med fenollim vil normalt ha en betydelig mindre reduksjon av fastheten ved påvirkning av fuktighet.
- I den senere tid er det kommet plater på markedet som er limt med urealim med visse tilsetninger. Disse platene synes å ha vesentlig bedre evne til å tåle fuktighet enn vanlig urealimte plater.

- 112 Platene leveres i en rekke forskjellige formater. Det vil by på praktiske fordeler å benytte formater som passer til planmodulen 3 M, f. eks. 1,20 m × 2,40 m.

3 UTLEGGING

- 31 Understøttelsene for platene (sperrer, åser o. l.) bør være skarpkantede.
- 32 Under montasjen bør platene beskyttes mot nedbør. Når urealimte plater benyttes, er dette en absolutt forutsetning for et brukbart resultat.
- 33 For at montasjen av platene skal kunne foregå raskt og med minst mulig spill av materialer, lønner det seg å tegne en plan av taket, hvor alle platene er inntegnet og nummerert, se figur 32.
- 34 Platene må behandles med forsiktighet slik at kanter og hjørner ikke tar skade. Platene skal lagres liggende på et plant underlag.
- 35 Fuktinnholdet skal være 7—9 vektprosent ved levering til byggeplass. Platene må oppbevares under slike forhold at denne fuktigheten ikke blir vesentlig endret.
- 36 Platene legges med en klaring på minst 3 mm. Platene skal legges i forband med den lengste siden vinkelrett på sperrer, åser o. l. De skal spenne over minst to felt.
- 37 Langs kortsiden skal platene alltid ha understøttelse på sperrer, åser o. l. Langs langsiden skjøtes platene på spikerslag. Det er vanlig å bruke rekker 50 mm × 75 mm som legges på flask og stiftes til sperrer, åser o. l. med to stk. stift 28/65 i hver ende. Se fig. 37. Det er til nå ikke lansert sponplater med not og fjær for taktro på det norske marked.

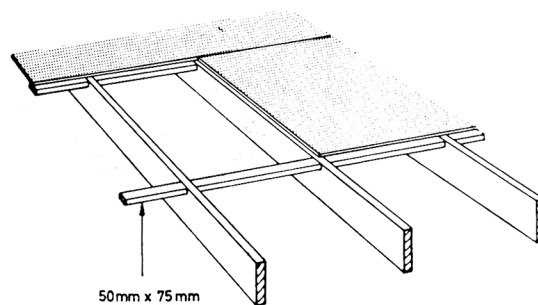

Fig. 37.
Platenes kortside skjøtes på sperrer, åser e. l. Mellom sperrer, åser e. l. skjøtes platene på spikerslag.

- 38 For platetykkelse 10 mm, 13 mm og 16 mm brukes stift 25/55 og for 19 mm 28/65. Tilsvarende effektiv spesialstift kan benyttes. Senteravstanden mellom stiftene skal være høyst 150 mm langs kantene og 300 mm inne på platen.
- 39 Leggingen foregår vanligvis fra takfoten og oppover. For å sikre at platene blir liggende vinkelrett på understøttelsene, legges første rad etter en oppmerket linje som ligger i en platebreddes avstand fra utgangssiden.